

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I UPPSALA**

Enhet 1

DOM
2017-02-20
Meddelad i Uppsala

Mål nr
5165-16 E
5167-16 E

SÖKANDE

1. Sandarna Transporter AB, 556493-1177
2. Taxi Västerås AB, 556312-4667

Ombud för 1 och 2: Advokat Sylvia Lindén och Jur.kand. Philip Thorell
Baker & McKenzie Advokatbyrå KB
Box 180
101 23 Stockholm

MOTPART

Landstinget Västmanland
721 89 Västerås

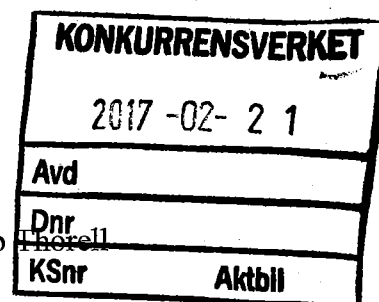
Ombud: Johanna Hallqvist

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökningarna om överprövning.

Dok.Id 200205

Postadress
Box 1853
751 48 Uppsala

Besöksadress
Kungsgatan 49

Telefon
018-431 63 00
E-post: forvaltningsratteni uppsala@dom.se
www.forvaltningsratteni uppsala.domstol.se

Telefax
018-10 00 34

Expeditionstid
måndag–fredag
08:00–16:00

BAKGRUND

Landstinget Västmanlands Kollektivtrafikförvaltning (landstinget) har genomfört en upphandling av samhällsbetalda persontransporttjänster (DU-UPP16-0183). Upphandlingen omfattar totalt 37 stycken separata avtalsområden. I tilldelningsbeslut den 28 september 2016 tilldelades inte Sandarna Transporter AB och Taxi Västerås AB (bolagen) kontrakt för vissa närmare preciserade avtalsområden.

YRKANDEN M.M.

Sandarna Transporter AB ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar att upphandlingen ska rättas på så sätt att ny anbudsutvärdering görs vid vilken Sandarna Transporter AB tilldelas kontrakt. Ansökan om överprövning omfattar avtalsområdena "Personbil charter 1440 tim/år Västerås" och "Multifordon charter 3000 tim/år Västerås" (mål nr 5165-16).

Taxi Västerås AB ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar att upphandlingen ska rättas på så sätt att ny anbudsutvärdering görs vid vilken Taxi Västerås AB tilldelas kontrakt. Ansökan om överprövning omfattar avtalsområdena "Personbil tidzon Västerås", "Personbil charter 900 tim/år Västerås", "Stor personbil charter 2000 tim/år Västerås", "Personbil tidzon Sala", "Personbil tidzon Hallstahammar", "Personbil tidzon Surahammar", "Specialfordon tidzon Arboga" och "Personbil tidzon Köping" (mål nr 5167-16).

Till stöd för sina ansökningar anför bolagen i huvudsak följande.

Upphandlingen har skett i strid med 1 kap. 9 § LOU genom att landstinget har beslutat att tilldela kontrakt till anbudsgivare vars anbud inte uppfyller de uppställda obligatoriska kraven för kvalificering. Taxi Kurir i Uppsala

AB:s (Taxi Kurir) anbud uppfyller inte kraven som ställs i förfrågningsunderlaget punkterna 2.3 och 2.1.1. Taxi Exact AB:s (Taxi Exact) anbud uppfyller inte kraven som ställs i förfrågningsunderlaget punkt 2.3 samt 2.2.1 och 5.1. Landstinget har genom antagande av Taxi Kurirs och Taxi Exacts anbud brutit mot principerna om transparens och likabehandling. Vid en korrekt utförd kvalificering skulle anbuderna från Taxi Kurir och Taxi Exact ha förkastats inom de områden som ansökningarna om överprövning avser.

Om landstinget inte hade begått aktuella fel i upphandlingen hade bolagen tilldelats kontrakt i upphandlingen avseende fler områden, fler fordon m.m. varför bolagen till följd av felet har lidit eller kunnat komma att lida skada på så sätt som krävs i 16 kap. 4 § LOU.

Landstinget bestrider bifall till bolagens ansökningar och anför i huvudsak följande. Bestämmelsen om uppstartsplan i förfrågningsunderlaget punkt 3.2.8 är central och syftar dels till att säkerställa landstingets behov av full driftsäkerhet från trafikstart och dels till att säkerställa konkurrensen genom att ge leverantörerna möjlighet att vidta vissa nödvändiga åtgärder till säkring av trafikstarten utifrån de delar av upphandlingen leverantören faktiskt tilldelas kontrakt för. Både Taxi Kurirs och Taxi Exacts anbud uppfyller kraven i upphandlingen och landstingets handläggning av anbuderna har skett i enlighet med LOU och de grundläggande principerna. Eftersom bolagens anbud har prövats och antagits kan inte någon eventuell otydlighet i förfrågningsunderlaget anses ha drabbat bolagen varför de inte uppfyller skaderekvisitet för ingripande enligt LOU.

Bolagen tillade i yttranden bl.a. följande. Vad landstinget anför om att bestämmelsen i punkten 3.2.8 i förfrågningsunderlaget är av central betydelse är felaktigt. Bestämmelsen förtar inte att uppgifter i enlighet med obligatoriska krav i förfrågningsunderlaget ska redovisas redan i anbudet.

Det är landstinget som har valt obligatoriska krav i förfrågningsunderlaget. Det finns ingen möjlighet att kvalificera anbudsgivare vars anbud inte uppfyller samtliga ställda ska-krav i förfrågningsunderlaget.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Fråga i målet är om det enligt 16 kap. 6 § LOU finns skäl att ingripa mot upphandlingen på de grunder som bolagen anfört. Parterna bär själva ansvaret för utredningen och domstolen är vid prövningen begränsad till vad parterna har anfört (jfr RÅ 2009 ref. 69).

Enligt 16 kap. 6 § LOU ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts, om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada.

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Enligt 11 kap. 12 § LOU får en leverantör vid behov och när det gäller ett visst kontrakt åberopa andra företags ekonomiska, tekniska och yrkesmässiga kapacitet. Leverantören ska genom att tillhandahålla ett åtagande från företagen i fråga eller på annat sätt visa att leverantören kommer att förfoga över nödvändiga resurser när kontraktet skall fullgöras.

Uppfyller Taxi Kurirs och Taxi Exacts anbud kraven i punkt 2.3 – underleverantör?

Bolagens inställning

Av punkt 2.3 i förfrågningsunderlaget framgår att anbudsgivaren för att uppfylla det ställda kravet dels ska ange vilka underleverantörer som avses användas för uppdraget och dels styrka att dessa faktiskt ställer sig till förfogande. Om myndigheten ställer ett sådant krav ska kravuppfyllelsen kontrolleras och bedömas. Denna kontroll ska ske vid kvalificeringsfasen (jfr Kammarrätten i Jönköpings avgörande den 17 maj 2011 i mål nr 3454-10).

Taxi Kurir och Taxi Exact har angett vilka underleverantörer som avses användas i respektive till anbudet bifogad bilaga "Förteckning över underleverantörer". Kopiorna på trafiktillstånden som lämnats in nämner ingenting om Taxi Kurir eller Taxi Exact eller att underleverantörerna åtar sig att ställa sina resurser till deras förfogande. Dessa tillstånd kan inte tillmätas samma vikt som ett åtagande av tredje man. Något sådant åtagande finns inte heller i någon annan handling som lämnats in av Taxi Kurir eller Taxi Exact. Taxi Kurir och Taxi Exact har därmed inte uppvisat något bindande avtal eller annan handling till styrkande av att de förfogar över åberopade underleverantörers resurser. Således är kravet inte uppfyllt.

Landstingets inställning

Taxi Kurir och Taxi Exact har i sina anbud lämnat uppgift om ett antal underleverantörer och gett in trafiktillstånd avseende dessa. Enligt landstingets uppfattning är de inlämnade trafiktillstånden tillräckliga för att visa att Taxi Kurir och Taxi Exact förfogar över åberopad kapacitet. Varken ordalydelsen i kravet eller praxis (jfr EU-domstolens avgörande den 14 januari 2016 i mål C-234/14) motsäger detta. Landstinget har ingen anledning

att ifrågasätta att underleverantörerna har lämnat trafiktillstånden till Taxi Kurir och Taxi Exact på någon annan grund än att det finns en överenskommelse.

Vid prövningen av leverantörernas resurser har landstinget bedömt att Taxi Kurir och Taxi Exact förfogar över erforderliga resurser för att klara uppdraget (jfr förfrågningsunderlaget punkt 5.1). Till grund för denna bedömning ligger en sammanvägning av Taxi Kurirs alternativt Taxi Exacts kapacitet och kapaciteten hos de underleverantörer som åberopats och vars förfogande styrks med inlämnade trafiktillstånd. Landstinget har inte föreskrivit att förfogandet ska styrkas på något specifikt vis och det finns inte anledning att ifrågasätta innebörden av de i anbudet inlämnade trafiktillstånden.

Bolagens tolkning av kravet är alltför långtgående och stämmer inte överens med ordalydelsen eller innehållet i förfrågningsunderlaget i övrigt.

Förvaltningsrättens bedömning

Av ordalydelsen av 11 kap. 12 § LOU framgår att ett åtagande från åberopad underleverantör enbart är ett exempel på hur förfogandet över nödvändiga resurser kan visas. Av EU-domstolens avgörande den 14 januari 2016 i mål C-234/14 p. 25–29 framgår att anbudsgivaren, dels är fri att välja den rättsliga arten av de förbindelser som denna anbudsgivare avser ingå med andra enheter vars kapacitet åberopas för att fullgöra ett visst kontrakt, dels formen för hur dessa förbindelser ska bevisas.

Enligt förvaltningsrättens mening är det därmed klarlagt att ett åtagande inte behöver inges som bevisning, samt att inga allmänna minimikrav på bevisningen som åberopas, för att visa att en anbudsgivare förfogar över åberopade underleverantörers resurser, kan uppställas. Nästa fråga för

förvaltningsrätten att ta ställning till blir således vilka krav på bevisningen som ställs i förevarande mål.

Av förfrågningsunderlaget framgår inte vilka krav som ställs på den bevisning som åberopas till stöd för förfogandet. Av förfrågningsunderlaget punkt 2.3 framgår bl.a.: *Huvudleverantör skall kunna styrka förfogandet över erforderliga resurser, till exempel genom att ange vilka underleverantörer som avses användas för uppdraget. Det kan ske genom uppvisande av bindande avtal eller liknande handling.* Förvaltningsrätten tolkar det som att leverantören ska kunna styrka förfogandet över erforderliga resurser, och att detta kan göras genom att ange vilka underleverantörer som avses användas. Därutöver anges att styrkandet kan ske genom uppvisande av bindande avtal eller liknande handling, således inte att det kommer ske eller att det ska ske. Enligt förvaltningsrättens mening finns således inget krav på att bifoga någon specifik handling till styrkandet av erforderliga resurser, varför inte heller Taxi Kurir och Taxi Exact behövt bifoga någon sådan (jfr Kammarrätten i Stockholms avgörande den 15 oktober 2013 i mål nr 4181-13). Taxi Kurir och Taxi Exact har valt att bifoga trafiktillstånd som sådan handling. Då inga krav ställs på handlingen, eller ens ett bifogande över huvud taget, anser förvaltningsrätten att Taxi Kurirs och Taxi Exacts anbud är tillräckliga för att uppfylla kravet i förfrågningsunderlaget punkt 2.3 och det saknas skäl att förordna om ingripande på denna grund.

Uppfyller Taxi Kurirs anbud kraven i punkt 2.1.1 – fordonsbehov?

Bolagens inställning

Av anbudsgivarens anbud med tillhörande bilagor ska framgå med vilka fordon som anbudsgivaren avser att utföra trafiken. Kravet ska läsas tillsammans med svarsblanketten bilaga 5 ”Fordonsförteckning” som enligt punkt 6.1 i förfrågningsunderlaget ska användas av anbudsgivarna i deras

anbud. I fordonsförteckningen ska anbudsgivarna ange uppgifter om fabrikat, modell och fordonsår m.m. för de fordon som avses användas för uppdraget.

Taxi Kurir har lämnat in en sådan bilaga för respektive fordonstyp och i kolumnen "Fabrikat Modell" angett "nyanförscaffas" för ett stort antal fordon. Utöver fordonsår och antalet platser finns inte någon information att tillgå om dessa fordon. Taxi Kurir har således inte presenterat någon annan information än att det är planerat att fordon av viss fordonstyp ska införskaffas ett visst år.

Det är svårt att se vad kravet fyller för funktion om endast sådan begränsad information vore tillräcklig för kravets uppfyllnad. Även om vissa uppgifter, t.ex. registreringsnummer, rimligtvis inte kan presenteras innan inköp av fordon så bör, för uppfyllnad av kravet, åtminstone fabrikat och modell redovisas. Särskilt mot bakgrund av att sådan information efterfrågas i svarsbilaga 5 och att fråga om detta uppkommit under anbudstiden varmed landstinget meddelat att anbudsgivarna ska ange fabrikat och modell och med fördel använda sig av bilaga 5.

Uppgifterna som efterfrågas ska framgå av anbudet och vad landstinget har anfört om att dessa uppgifter behöver presenteras först vid olika tidpunkter efter såväl tilldelningsbeslut som kontraktstecknande är felaktigt. Att landstinget begär att samma uppgifter även ska redovisas i ett senare skede, t.ex. i uppstartsplanen påverkar inte bedömningen. Således uppfyller inte Taxi Kurir samtliga ställda ska-krav i upphandlingen.

Landstingets inställning

Fordonskraven är detaljerat beskrivna i förfrågningsunderlaget och bilaga 5 omfattar ett antal parametrar avseende aktuella fordon. Av punkt 3.8.2 framgår tydligt att leverantören en månad efter avtalstecknande ska över-sända en plan för anskaffning av fordon samt att leverantören senast en månad före avtalsstart ska översända en fordonlista över samtliga fordon leverantören avser använda, minst innehållande fordonens registrerings-nummer. Bilaga 5 kan med fördel användas till detta. Mot bakgrund av detta framstår bolagens uppfattning gällande omfattningen av de uppgifter som ska anges i anbudet för nyanskaffade fordon som orimlig. Uppstartsplanen ger samma utrymme för utbyte av befintliga fordon inför trafikstart och avtalet reglerar byte av fordon under avtalstiden.

Bilaga 5 kan inte, som bolagen tycks göra gällande, tillämpas utan hänsyn till övriga innehållet i förfrågningsunderlaget.

Det skulle strida mot LOU att förkasta ett anbud på grund av att det inte innehåller uppgifter som enligt förfrågningsunderlaget behöver presenteras först vid olika tidpunkter efter såväl tilldelningsbeslut som kontraktsteck-nande.

Förvaltningsrättens bedömning

Bolagen har inte bestritt att fordon får nyanförskaffas för utförande av upp-draget, vad som bestritts är vilken information som i en sådan situation be-höver redovisas. Enligt förvaltningsrättens mening måste fordonsbehovet i förfrågningsunderlaget punkt 2.1.1 läsas tillsammans med uppstartsplanen i punkt 3.2.8.

Av handlingarna i målet framgår inte att det är ett ska-krav att i bilagan för fordonsförteckning uppge fabrikat och modell. Det förefaller även naturligt att en leverantör inte nödvändigtvis vet vilket fabrikat eller vilken modell ett fordon som nyanförskaffas kommer att vara av. Tolkningen att inte fabrikat eller modell behöver uppges redan vid anbudslämnandet vinner även stöd av att det i uppstartsplanen framgår att leverantören vid olika tidpunkter efter avtalstecknandet ska redovisa olika information till beställaren. Om fullständig information för samtliga fordon krävdes redan vid anbudslämnandet skulle uppstartsplanen sakna betydelse. Mot bakgrund av detta gör förvaltningsrätten bedömningen att det inte kan ha krävts av Taxi Kurir att redan i anbudet redovisa fabrikat och modell för nyanförskaffade fordon. Således har inte Taxi Kurir brustit i uppfyllandet av något ska-krav i denna del och det saknas således skäl att utesluta deras anbud från utvärderingen på denna grund.

Uppfyller Taxi Exacts fordon kraven på fordonsålder?

Bolagens inställning

Taxi Exact har redovisat vilka fordon de avser använda för uppdraget i bilagor benämnda "fordonsbeteckning" för respektive fordonstyp. Av bilagorna framgår att flera av Taxi Exacts fordon överskrider maxåldern vid tiden för trafikstart år 2017. Personbilar från år 2010 och år 2011 har listats, trots att sådana som äldst får vara från fordonsår 2012. Vidare har specialfordon från år 2008 listats trots att dessa äldst får vara från år 2009.

Av det obligatoriska kravet framgår att uppgifterna som efterfrågas ska framgå av anbudet och vad landstinget har anfört om att dessa uppgifter behöver presenteras först vid olika tidpunkter efter såväl tilldelningsbeslut som kontraktstecknande är felaktigt. Att landstinget begär att samma uppgifter även ska redovisas i ett senare skede, t.ex. i uppstartsplanen påverkar

inte bedömningen. Därmed uppfyller inte Taxi Exact de fordonskrav som ställs upp i förfrågningsunderlaget.

Landstingets inställning

Uppstartsplanen ger utrymme för utbyte av befintliga fordon inför trafikstart och avtalet reglerar byte av fordon under avtalstiden. Det framgår av förfrågningsunderlaget att såväl detaljerade fordonskrav, punkt 3.3, rapportering, punkt 3.2.7 och sanktioner punkt 4.8.2, är reglerat. Fordonskraven följs kontinuerligt upp under avtalstiden genom ett fordonskontrollsystem och leverantören får enligt punkt 3.3.1 ändra fordonssammansättningen efter godkännande av beställaren.

Förvaltningsrättens bedömning

Taxi Exact har obestritt angett fordon i fordonsförteckningen som inte uppfyller kraven på fordonsålder. Av Taxi Exacts anbud framgår t.ex. att en personbil med fordonsår 2010 angetts, trots att en sådan enligt punkt 3.3.2 i förfrågningsunderlaget som äldst får vara från år 2012 vid trafikstart år 2017. Av handlingarna i målet framgår inte hur många fordon som krävs inom respektive kategori för att uppfylla kravet på tillräckliga resurser. Mot bakgrund av att inget minsta antal fordon anges, och att ingenting har framförts om att Taxi Exact utan de fordon som är för gamla skulle sakna tillräckliga resurser för att fullgöra avtalet, finner förvaltningsrätten att den omständigheten att Taxi Exact i fordonsförteckningen angett ett antal fordon som är för gamla inte ensamt utgör skäl att utesluta anbudet. Vad bolagen anfört i denna del föranleder således ingen åtgärd.

Uppfyller Taxi Exacts anbud kravet i punkt 5.1 – trafikillstånd?

Bolagens inställning

Anbudsgivare som avser att använda sig av underleverantörer ska enligt förfrågningsunderlaget punkt 5.1 bifoga kopia på trafikillstånd för samtliga anlitate underleverantörer. Kravet uppfylls således inte om kopia för en underleverantör saknas. Av bilagor benämnda "Förteckning över underleverantörer" framgår att Taxi Exact avser använda sig av 26 underleverantörer. Taxi Exact har enbart bifogat kopior av trafikillstånden för 17 utav dessa. Eventuellt skulle ytterligare ett trafikillstånd kunna finnas men kopian är för dålig för att kunna utläsa att så är fallet.

Det är inte möjligt att vid bedömningen i kvalificeringsfasen, såsom landstinget gör gällande, endast beakta de underleverantörer som lämnat in kopia på trafikillstånd och bortse från övriga underleverantörer vars resurser åberopats. Detta står i direkt strid med ordalydelsen av det obligatoriska kravet i punkt 5.1.

Kravet att bifoga kopior av samtliga underleverantörers trafikillstånd till anbudet syftar till att bevisa att anbudet uppfyller övriga krav i förfrågningsunderlaget och utgör även ett självständigt obligatoriskt krav. Det är således inte tillräckligt att övriga uppgifter i anbudet skulle vara tillräckliga för att bedöma att anbudsgivarna förfogar över tillräckliga resurser för uppdraget, såsom landstinget förefaller mena.

Taxi Exact har därmed inte bifogat kopior på trafikillstånd för samtliga av deras underleverantörer och uppfyller således inte det obligatoriska kravet enligt denna punkt.

Därutöver är Taxi Exacts eget inskickade trafik tillstånd felaktigt då [REDACTED] står som trafikansvarig. [REDACTED] är varken verkställande direktör, då någon sådan inte finns i bolaget, eller styrelseledamot. [REDACTED] kan följaktligen inte vara trafikansvarig enligt 2 kap. 4 § taxitrafiklagen (2012:211).

Landstingets inställning

Taxi Exact uppfyller tillsammans med de underleverantörer som åberopats och styrkts med kopia av trafik tillstånd erforderliga resurser för upphandlingen. Landstinget har inte lagt de underleverantörer för vilka trafik tillstånd inte bifogats till grund för bedömningen i kvalificeringsfasen. Att trafik tillstånd saknats avseende några underleverantörer som ändå angetts på listan över underleverantörer är inte grund för att diskvalificera anbudet. Då Taxi Exact uppfyllt kvalificeringskraven finns möjlighet att handlägga ytterligare underleverantörer i enlighet med punkt 3.2.8 och vad som föreskrivs om uppstartsplan och syftet med denna.

Landstinget ställer sig frågande till vad bolagen anfört om Taxi Exacts eget trafik tillstånd. Landstinget har kontrollerat Taxi Exacts trafik tillstånd hos Transportstyrelsen och där framgår att [REDACTED] är trafikansvarig sedan mars 2015 och ensam ägare av bolaget. Eftersom kopia på tillstånd har bifogats anbudet och leverantören innehar trafik tillstånd är det landstingets uppfattning att kravet är uppfyllt.

Förvaltningsrättens bedömning

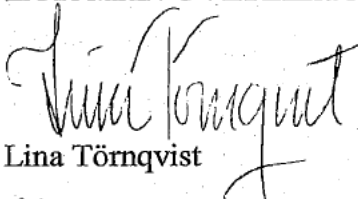
I målet är ostridigt att trafik tillstånd avseende samtliga underleverantörer inte lämnats in. Enligt förvaltningsrättens mening kan dock inte heller ett sådant krav utläsas av förfrågningsunderlaget. Som landstinget anfört har de bedömt att Taxi Exact har erforderliga resurser enbart med beaktande av de

underleverantörer för vilka trafikillstånd lämnats in. Denna uppgift har inte bestridits av bolagen och får således tas för god. Eftersom att det inte är ett krav att bifoga trafikillstånd avseende samtliga underleverantörer kan inte landstinget anses ha agerat i strid med LOU eller någon av dess grundläggande principer när de valde att kvalificera och utvärdera Taxi Exacts anbud. Vad bolagen anfört föranleder sålunda ingen åtgärd i denna del. Av taxitrafiklagen framgår dels, att fler än en person kan vara trafikansvarig och dels, att prövningsmyndigheten får medge att någon annan än verkställande direktör eller styrelseledamot får vara trafikansvarig (se 2 kap. 3 och 4 §§). Bolagen har inte visat på vilket sätt det skulle vara i strid med LOU eller dess grundläggande principer att någon annan än [REDACTED] anges som trafikansvarig. Bolagen har inte heller visat hur de till följd av en eventuell brist i denna del har lidit eller riskerat att lida skada.

Sammanfattning

Mot bakgrund av det ovanstående har inte Sandarna Transporter AB eller Taxi Västerås AB visat att de lidit eller kom att lida skada på så sätt som krävs för ingripande enligt LOU. Ansökningarna om överprövning ska därmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1A LOU)

Lina Törnqvist
rådman

Målet har handlagts av föredraganden Wille Steinert.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

